

**ALKMAAR LUTHERSE KERK
KERSTAVONDMOMENT
24 DECEMBER 2021**

*"Vutttèl de mensuhh asjebullieft
un mooooi kersverhaal...."*

Orgelspel

Bij het aansteken van de kaarsen Lied 476

1 Nu syt wellecome, Jesu, lieve Heer
Gij komt van al zo hoge, van also veer.
Nu syt wellecome van de hoge hemel neer.
Hier al op dit aardrijk, syt gij gezien nooit meer.
Kyriëleis

3 Herders op den velde hoorden een nieuw lied,
dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet.
'Gaat aan gene straten en gij zult Hem vinden klaar.
Bethlem is de stede, daar is 't geschied voorwaar.' Kyriëleis.

4 Wijzen uit het Oosten, uit zo verren land,
zij zochten onzen Here met offerand.
Ze offerden ootmoediglijk mirr', wierook ende goud
te_eren van dat kinde, dat alle ding behoudt. Kyriëleis.

Welkom: Van harte welkom.

Wij zijn hier bijeen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
Genade zij u en vrede. Amen

Woorden ter voorbereiding: Zo zitten we hier dan weer bij elkaar om een filmpje te maken. Met een heel kleine groep mensen, ieder met zijn/haar gedachten rondom de vreemde tijd die we meemaken, dit jaar hebben meegemaakt: wat is er allemaal gebeurd? En dan nu rondom kerstmis. Hoe zit u/ je hier? En u, jij lieve mens die kijkt of luistert, alleen of samen met anderen, hoe is het met u, met jou gegaan dit jaar van kerst naar kerst? Dat er hier en daar waar je ook bent ruimte in je mag ontstaan om een moment stil te staan bij het feest van deze nacht. (na een korte stilte) laten we beginnen met lied 462 uit het nieuwe liedboek vers 1 en 6

1 Zal er ooit een dag van vre-de,
zal er ooit be - vrij-ding zijn
voor wie wor-den dood - ge - zwe-gen
le - vens-lang ge - bro-ken zijn?

6 Zoals sterren mensen melden
dat geen nacht te donker is
zal een kind ons komen redden
dat het licht der wereld is.

Gebed: Lieve God laat ons niet alleen verlangen naar licht, een kind, vrede, maar ook vurig hopen op de *vervulling* ervan in onze wereld op deze aarde in deze tijd. Amen.

Daarom vertel ik een verhaal om daarmee aan de slag te gaan.

Meditatie *“vutttèl de mensuhh asjebullieft un mooooi kersverhaal....”*

De oude man bij wie ik op bezoek ga is ziek. Altijd al, zolang ik hem ken. Op een dag is hij niet meer ziek, maar stervende.

Ik heb een zakje kersen meegebracht. Hij proeft ze, ze zijn lekker. Hij spuugt een pit het openstaande raam uit, waar hij net naast ligt en zegt: “als ik vandaag of morgen ga, heb ik nu nog een kersenboompje geplant”. We lachen. Dan grijpt hij mijn hand en zegt: “beloof me, als het zover is, vuttèl de mensuhh asjebullieft un mooooi kersverhaal” op zijn manier uitgesproken. “Daar hebben de mensen behoefte aan.” “Nood aan”, zei hij, geloof ik.

Ik denk dat is weer eens iets anders. Geen kerst, maar een kersverhaal. Op dat moment komt er een verpleger binnen. Er moet iets gebeuren met de apparaten die aan hem vastzitten. Toch nog. Nou ja, er waren er veel meer, dáárom, denk ik. Ik trek me even terug, loop de tuin in en denk over een kersverhaal. Ik kijk om me heen.

De zomer moet nog beginnen. Het is heerlijk weer. Als het een verhaal moet zijn waar de mensen behoefte aan hebben, moet het vast een verhaal met pit zijn. De bloesem, daar zal ik mee beginnen. Die rare overdadige kersenbloesem alsof de takken in een verband zitten. Helemaal rondom. Ik zal vertellen dat het beeld van de bloesem universeel is. Iets over hoop en verwachting, maar al gauw dwaal ik af naar afgewaaide of bevroren bloemknoppen, naar het helse kabaal van ruziënde eksters, kauwen en halsbandparkieten..... Juist als ik denk hoezo een mooi kersverhaal, een verhaal is toch nooit alleen maar mooi wenkt de verpleger dat hij klaar is. Tonya. Eerst als meisje heette hij ook zo.

Onwillekeurig worden mijn gedachten terug naar mijn eerste inval getrokken: een verhaal met pit. Desnoods op de barricaden. Ter bemoediging van alles en iedereen die vecht om er te kunnen ‘zijn’ hier op aarde en tegelijk omziet naar een ander. Terwijl ik terugloop zingt het lied van ‘le temps de cérisés’ in mijn hoofd. Oorspronkelijk gemaakt voor een moedige verpleegster die tijdens de protesten van de communards in 1871 in Parijs om brood en andere primaire levensbehoeften de bloedig neergeslagen opstandelingen te hulp schoot en hun wonden verbond met alles wat maar voor handen was. In de kersentijd. Zij, blozend, wel met wallen onder haar ogen, opgestroopte mouwen, de verbonden gewónden - , zoveel mogelijk terug naar het slagveld, als door de wind verwaaide kersenbloesemtakken.

En nu zingt het lied in mij voor alle meisjes en jongens verscholen in jonge en oude mensen die nog steeds op veel te veel plekken vechten om brood, een menswaardig bestaan, recht, die eigenlijk allemaal alleen maar verliefd willen zijn en uitbundig, hartstochtelijk het leven willen beminnen en dan ook nog op een niet uitgebuite aarde. Moge de kracht, moed en liefde van die jonge en oude mensen niet verloren gaan! Laten we luisteren naar een instrumentale versie van le temps de cerises door Pieter Rynja en Gregor Overtoom. De muziek is van Antoine Renard.

Terug bij de oude man, Arthur heette hij trouwens, zie ik dat hij erg moe is. Ik stel voor afscheid te nemen, maar Arthur wil nog even wat zeggen over dat 'aloude kersverhaal'. "Huhh?". Als ik het in me had om van kleur te verschieten zou ik nu vuurrood zijn geworden. Arthur bedoelde helemaal geen kersverhaal, maar gewoon het aloude kerstverhaal. "Weet je", zei Arthur, "met kers kan ik helemaal terug in de tijd naar mijn dromen en verwachtingen, die bij mij in de pocket, die bij mijn toen nog niet zo getormenteerde lijf in de achterzak zaten. Ik kan zelfs helemaal terug naar de tijd dat ik door de kamer rende, ik buiten zingend op de fiets zat. Of met een dikke trui aan sneeuwballen maakte. Naar de lichtjes en opa's en oma's en al die mensen die mij zijn voorgegaan." Arthur ademt steeds moeilijker. "Naar de tijd dat ik een tijdje een liefje had". Ik beloof het. We nemen afscheid. Die nacht overlijdt hij in zijn slaap.

Dit alles is al jaren geleden gebeurd. De herinnering kwam boven omdat ik onlangs de kerstbomenverkoper op de markt hoorde roepen: "hele mooie kersebomen". Bovendien was eerder dit jaar om een andere reden de herinnering aan het 'chanson de c erises' al wakker geroepen.

Ter herinnering aan Arthur dan nu iets rond een mooi kerstverhaal. Daarvoor eerst terug naar het verhaal dat zo ongeveer in de bijbel staat. Hannah zal dat lezen:

Het geschiedt in die dagen. Er gaat een besluit uit van keizer Augustus dat de hele bewoonde wereld moet worden ingeschreven. Deze inschrijving, de eerste vindt plaats als Quirinius landvoogd van Syrië is. Dus iedereen gaat op reis. Allemaal naar hun eigen stad. Ook Jozef met Maria, die zwanger is. Ze gaan van Galilea Nazaret naar Judea Bethlehem. De stad van David, omdat Jozef uit het huis van David, zijn stamvader, is. Het is zó als zij d ar zijn het kindje komt en zij baren moet. Zij wikkelt het in doeken en legt het in een kribbe, een soort voerbak voor de dieren, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg. Er zijn daar herders die waken over hun kudden. Opeens staat er een engel bij hen die zegt: "vrees niet, ik verkondig jullie blijdschap. Heden is een redderbevrijder geboren. Dit is het teken. Jullie zullen het kind vinden in doeken gewikkeld liggend in een kribbe". En dan komen er nog veel meer engelen. Zij loven God en zeggen: "glorie aan God in de hoge en vrede daalt neer op de aarde". Als ze weg zijn zeggen de herders: "kom laten we naar Bethlehem gaan". Daar vinden ze Jozef, Maria en het kind. Ze zijn verwonderd en vertellen wat de engel heeft gezegd. Maria bewaart die woorden en overweegt ze in haar hart.

Om er een mooi verhaal bij te maken moet je denk ik weglaten en inzoomen. De nacht is wat dat betreft behulpzaam.

Dat er even níets anders is dan áándacht voor wat er op dát moment gebeurt aan verwondering, - vreugde. **Al** het andere is gehuld in de nacht.

Eerst is er nog dat licht bij de herders, dan bij de kribbe en tenslotte zie je, maar eigenlijk nauwelijks nog, alleen de moeder helemaal naar binnen gekeerd, in haar hart, met de woorden redder en bevrijder, of is het één woord: redderbevrijder.

Het móóie van het verhaal is ook dat de vreugde en blijdschap er zijn voor iederéén, ook en juist voor alle mensen die redding en bevrijding nódig hebben.

Dan denk je al gauw aan onderhandelingstafels, demonstraties, aan strijden. Het gekke is dat de bijéénkomst van de herders helemaal niet lijkt op een demonstratie met spandoeken met leuzen erop noch op het Malieveld, noch op enige andere demonstratie in welke straat of op welk plein in de wereld ook.

De bijéénkomst heeft nog minder van doen met een onderhandelingstafel, met maar praten, zomaar wat zeggen en o zo vaak dubbele agenda's.

Er is geen angst voor politie met wapenstokken, honden of kanonnen. Er is geen ongeluk gebeurd. Er zijn geen ambulances met gillende sirenes. Het huis staat niet in brand. Er zijn geen ongeruste ouders of kinderen die elkaar kwijt zijn. Er zijn even geen verhalen over gezonken boten of dorpjes en steden die zijn weggevaagd door een tornado. Er is geen sprake van ziekte of dood. Er is geen honger of dorst. Even geen dreiging van huisuitzetting of zomaar opgepakt te worden.

Er is licht, vreugde, warmte, liefde, mededeelzaamheid. Er zijn even geen zorgen over the day after, er is geen angst voor meningen en het gaat ook niet over geld.

Al moet je dat van die volkstelling dan wel even vergeten. Een megaproject was dat waar eigenlijk jaren over heen gingen. Als je daarover begint zit je voor je het weet met je gedachten bij de toeslagenaffaire en dat was vorig jaar ook al, bij oprukkende datacentra, alweer jaren aan de gang, een doorgeslagen controle samenleving waarvan het einde nog niet in zicht is. En problemen? Die worden er zelden mee opgelost.

Het eigenlijke kerstverhaal heeft hier weinig mee van doen.

En als je vindt dat dit toch hoort bij het kerstverhaal, dat je daar niet om heen kan, dan in de zin van desondanks! Want, tekent het kerstverhaal zich af tegen de achtergrond van al die dingen die het daglicht niet kunnen verdragen en puilt het verhaal juist uit van dat onstuitbare verlangen naar licht dat alles onthult en alles zal doen verkeren?

Voor dat verhaal ben je uitgenodigd. Ook al klinkt dat raar: je eigen aanwezigheid in het verhaal maakt het verhaal misschien nog wel het allermooist.

Zou Arthur dat bedoeld hebben? Dat ik je uitnodig en zeg: “je bent welkom in het kerstverhaal zonder dat je dit of dat moet weten, zonder in te loggen of wat ook. Gewoon welkom, probeer het maar, kom maar naar het open veld in de nacht en wees welkom. Zonder deuren, poorten of grenzen”.

En dan kan het gebeuren dat je zomaar naast een herder staat. Bij wie voel je je het meest thuis? Zoek je liever een plek eerst even in je eentje? Of wie weet wel bij Maria, naast haar bij het kindje, of helemaal in haar hart als ze nadenkt over wat dat betekent: een kind dat anders zal zijn. Zal er ruimte zijn voor dat kind? Een redderbevrijder, als dat maar goed gaat... Als ze zal denken aan haar eigen lied van dat wie klein is wordt verhoogd en dat heersers van de troon worden gestoten. En dat u, jij je dan ook zal afvragen wat het betekent als een kind anders is. Dat u, jij je bedenkt hoe machtigen van de troon moeten worden gestoten en hoe er toch recht verschaft kan worden aan wie niets heeft? En dat je dan ondertussen dat kindje wiegt. Of kom, kom maar dichterbij bij dat kindje, het kan wel, maar niet per se van jouzelf, het verhaal is ruimhartig, een mensenkind, geen robotje, een bijzonder kind, anders begaafd en begiftigd, een mensenkindje dat je alle goeds van de wereld zou willen toewensen op een mooie aarde. Een gezonde aarde waar alle zorg, creativiteit en onderwijs van de wereld naartoe zouden moeten gaan. Omdat je weet dat dat kind zelf niets liever zou wensen als dat, als redderbevrijder. Gun het zo'n toekomst. De rest komt dan vanzelf. Mooi toch? Amen.

Orgelspel

Diaconale kerstcollecte voor kinderen in de knel en kosten van deze en andere mogelijk online vieringen

Diaconie elga: nl46ingb0000 3542 12 graag doel(en) vermelden!

De voorbeden liggen opgerold in het lied waarvan we het eerste couplet gaan zingen. De voorbeden voor de wereld waarin je leeft, voor alles en iedereen, die kerst nodig heeft als een licht in de duisternis. Daarom bidden wij:

Voorbeden met gezongen Heer ontferm U

uit de orthodoxe traditie

Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U

The image shows a musical score for a hymn. It consists of two staves, a treble clef on top and a bass clef on the bottom. The key signature has one sharp (F#). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are written below the treble staff. The text 'uit de orthodoxe traditie' is written above the treble staff on the right side. The lyrics are 'Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U'.

Lied 475 vers 1

Maak je klaar om verder en dieper de kerstnacht in te gaan, totdat de morgen komt. Het ga u goed!

Slotlied 444

1 Nu daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

2 De duisternis gaat wijken
van d'eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

Aan de kerstavond dienst werkten mee:

orgelspel: Pieter Rynja; Gregor Overtoom: viool en opname; mw Hannah Wiebenga
diaken en ds Yvonne Bos

Voor de liefhebbers tekst van het kersen lied zie blz. 8

Le temps des cerises

- 1 -

Quand nous chanterons le temps des cerises
Et gai rossignol et merle moqueur
Seront tous en fête
Les belles auront la folie en tête
Et les amoureux du soleil au coeur
Quand nous chanterons le temps des cerises
Sifflera bien mieux le merle moqueur.

- 2 -

Mais il est bien court le temps des cerises
Où l'on s'en va deux cueillir en rêvant
Des pendants d'oreilles
Cerises d'amour aux robes pareilles
Tombant sous la feuille en gouttes de sang
Mais il est bien court le temps des cerises
Pendants de corail qu'on cueille en rêvant.

- 3 -

Quand vous en serez au temps des cerises
Si vous avez peur des chagrins d'amour
Évitez les belles
Moi qui ne crains pas les peines cruelles
Je ne vivrai point sans souffrir un jour
Quand vous en serez au temps des cerises
Vous aurez aussi des peines d'amour.

- 4 -

J'aimerai toujours le temps des cerises
C'est de ce temps-là que je garde au coeur
Une plaie ouverte
Et dame Fortune en m'étant offerte
Ne pourra jamais fermer ma douleur
J'aimerai toujours le temps des cerises
Et le souvenir que je garde au coeur.

Paroles: J.-Baptiste Clément (1868)
Musique: Antoine Renard
Interprètes: Jean Lumière (1947)
